

ҚИМЫЛ ҚОЗҒАЛЫСТЫҚ БҰЗЫЛЫСТАР

Орындаған: Сапарғалиева Ақмарал, 545 топ

Қозғалыс бұзылыстары
психотикалық жағдайларда жиі
кездеседі.

Гиперкинетикалық
(қозу)

Гипокинетикалық
(ступор)

Паракинетикалық
(қимылдың
бұрмалануы)

Ступор – қимыл – қозғалыстың күрт азаюы немесе толық қозғалыстың тоқтауымен мелшиіп қалу.

Субступорлық жағдай- мелшию бірден дамымай, біртіндеп дамиды.

Толық (терең жалпы қатып қалу)

- Науқас бір қалыпты қозғалыссыз, ыңғайсыз позада жатады. Қоршаған ортаға реакциясы жоқ, өзін күтпейді, ұқыпсыз, табиғи қажеттіліктерін төсекке жібереді. Тамақты шайнап, жұта алмайды. Зондпен тамақтанады, күтімге зәру. Сөйлеспейді, жауап қатпайды, бұл мутизм деп аталады. Бірақ сөзді, айналадағы болып жатқан жайтты түсінеді.

Толық емес

- Науқастар кейбір инструкцияларды ұғуы мүмкін, тамақты өзі ішіп, дәретханаға бара алады. Кейде мутизм дамумен шектеледі. Науқастар сөйлемесе де бұрынғы белсенділігі сақталады, ымдау не хат арқылы түсіндіруге тырысады.

Табиғатына байланысты ступор бөлінеді:

Катотониялық

Депрессиялық

Психогенді

Истериялық

Апатиялық

Катотониялық ступор

- Ең алғаш К.Л. Кальбаум анықтаған болатын. Қазіргі кезде катотониялық синдромды, шизофренияның кейбір формаларына тән симптомокомплекс ретінде қарайды.
- Бұл өте ауыр синдром, яғни қозғалыс баяулауы, үнсіздік, бұлшықет гипертониясы, амимия, қоршаған ортаға реакцияның болмауы.
- Осы жағдай бірнеше аптадан, айға шейін сақталуы мүмкін және науқастар ыңғайсыз позаға қарамастан мүлдем шаршамайды.

- Каталептикалық ступор- науқас белгілі бір позада, ыңғайсыз болсын, ұзақ уақытқа қатып қалуы. Тек түнгі уақытта ОЖЖ сырттан келетін импульс азайғанда , ақырын қимылдап, тамақ ішіп, жунады, сұрақтарға жауап береді. Таң ата қайта қалпына келеді.
- Негативистік ступор- науқас тапсырмаларды мүлдем орындамайды, не белсенді түрде қарсыласады, яғни қойылған талаптарға қарама-қарсы әсер етеді.
- Құрсақтық қалып, ауа жастығы СИМПТОМЫ, КАПЮШОН СИМПТОМЫ.
- Толық емес ступорда эхо-симптомдар байқалады.
- Көбіне балаларға тән.
- -- эхолалия- басқа адамдардың сөздерін қайталау
- -- эхопраксия- қимылдарды көшіру

Депрессиялық- сөздік – қозғалыстық тежелудің соңғы дәрежесі, бет әлпетінен мұңды көзқарасты, тері күрсінуді білуге болады. Мұндай ступор кей жағдайда жедел меланхолиялық рактусқа айналып кетуі мүмкін. Бұл кезде науқас өз-өзіне қол жұмсайды.

Апатиялық – науқас қоршаған ортаға жауап бермейді, бұлшықет тонуысы төмендеген. Сұраққа бірқалыпты, үздігіп жауап береді. Тәбеті және ұйқысы төмен. Бұл созылыңқы ступор және Гайе-Вернике энцефалопатиясында кездеседі.

Истериялық- органикалық негіздері жоқ, ауру бұл бұзылыстарды өзіне қалай елестетсе, солай көрінеді. Ауру бірденеден қорықса қолы не аяғы істемей қалатыны анықталды. Дәрігерге бір аяғы және қолы, не екі аяғымен қолдары зақымдалған, бет нервісінің өатысуынсыз гемиплегиямен науқастар келеді.

Психогенді- жедел аффектиті-шокты реакциялардың клиникалық көрінісінде бақыланады. Адамда күшті жан тербелісін тудыратын психожарақаттаушы оқиғаларға жауап ретінде болады. Мысалы: табиғи апаттар, жақын адамның кенет өаза табуы.

Гиперкинетикалық (қозу)

- Тежелу тәрізді психоз жағдайларына тән.
- 1. Кататоникалық қозу – мағынасыз мақсатсыз қозу. 3 ке бөлінеді:
 - Патетикалық - сөйлеу және қозғалыстың біртіндеп дамуымен жүретін қозу. Бұл кезде сөз оғағ, жоғары жұпты, эхोलалия, себепсіз күлу байқалады.
 - Импульсивті- жедел басталады, эхोलалия, эхопракся, персеверация тән.
 - Унсіз – мағынысыз, бадарсыз қозу агрессия және ызамен қатар жүреді

- Маниакальді қозу- көңіл-күй көтеріңкі боады, аса белсенді, қозғалғыш, шаршамайды, көп және дауыстап сөйлейді. Барлық жерде шу шығарып, барлық істің ортасында жүреді. Ойына келген істерін жылдам жүзеге асырады. Егер осындай науқастарды фотоға түсіріп алса, белгілі бір іс тындырып жатқан адам бейнесін көруге болады.
- Ажитация – мазасыздық пен сағыныш билейді. Жаны аурып, көмек күтеді.өзіне – өзі зақым келтіріп, суицидке баруы мүмкін.
- Галлюцинаторлы- сандырақтық қозу- мазмұны қорқынышты галлюцинацилар, соңына түсу, әсер ету, қызғаныш және т.б идеялар болуы мүмкін.

- Истериялық қозу – әрқашан психогенді себептермен шақырылады және театралды, демонстративті болады.
- Гебефрениялық синдром- катотоняға ұқсас. Науқастар келемеждейді, гримасалар жасайды, бала тәрізді сөйлейді, аунайды, билейді.